

عنوان مقاله:

ساختار کالبدی- فضایی شهر تاریخی حلب و مواجهه تمدنها

محل انتشار:

دوفصلنامه معمار شهر، دوره 1، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

رضا هورمهر - دانشجوی دکترای باستان شناسی دانشگاه بوعلی سینا)

محمد ابراهیم زارعی - عضو هیئت علمی گروه آموزشی دانشگاه بوعلی سینا

خلاصه مقاله:

حلب با پیشینه چند هزار ساله حیات خود به عنوان یکی از شهرهای مهم منطقه خاور نزدیک به شمار می آید. شواهد نشان می دهد این شهر از هزاره دوم پیش از میلاد در محل تلاقی چندین راه تجاری قرار داشته و به طور متوالی توسط اقوام و سلسله هایی چون هیتی ها، آشوری ها، اعراب، مغول ها، ممالیک و عثمانی ها اداره می شده است. عناصری چون قلعه، بازار، مسجد جامع، مدارس، کاخ ها، کاروانسراها و حمام ها همگی بخشی از این بافت شهری منسجم و منحصر به فرد را تشکیل داده اند. این شهر باستانی با وجود ارزشهای ویژه معماری و شهرسازی و شاخصه های منحصر به فرد خود در سال ۶۸۹۱ در فهرست میراث جهانی یونسکو به ثبت رسیده است. ارگ حلب یکی از برجسته ترین نمونه های معماری اسلامی قرون وسطایی است که تا قرن بیست و یکم حفظ شده است. بخشهایی از دیوارهای سنگی قدیمی شهر به همراه چندین دروازه آن هنوز دست نخورده باقی مانده است. در طول جنگ سوریه، شهر بافت تاریخی حلب از جمله ارگ و مسجد جامع، متحمل آسیب های زیادی گردیده به طوری که یونسکو آنرا در زمره مواردی جهانی در معرض خطر اعلام کرد و از اینرو تلاش ها برای بازسازی این بافت و عناصر شاکله آن پس از بازپس گیری شهر در حال انجام است. قابل مشاهده ترین نقطه عطف حلب، ارگ قرون وسطایی است که بر روی تپه ای نیمه ساخته دست بشر در مرکز شهر به ارتفاع حدود ۴ متر قرار دارد. بخش قدیمی شهر که از پیرامون تپه به بیرون گسترش یافته، تقریباً ۶.۱ مایل مربع (۰ کیلومتر مربع) را پوشش می دهد. در غرب ارگ یکی از بزرگترین بازارهای سرپوشیده خاورمیانه قرار دارد که کیلومترها در خیابانهای باریک امتداد یافته است. فروشندگان بر اساس تجارت در بازار گروه بندی می شوند و کوچه های تخصصی برای کالاها از جمله پوشاک، منسوجات، چرم، صابون و ادویه جات تشکیل می دهند. خانه ها، مساجد و خانه های متعدد عمارت مصالح سنگ آهک ساخته شده اند و قدمت بسیاری از آنها به قرنهای شانزدهم و هفدهم میلادی میرسد. با این حال، این نیز بسیار ساده خواهد بود. با وجود بروز جنگهای مختلف مذهبی و قومیتی و استیلای سلسله های گوناگونی بر این شهر در طول تاریخ و گاهی بروز آسیبهای گسترده بر ساختار فیزیکی و کالبد شهر، انسجام ساختار اجتماعی همچنان حفظ گردیده است و شاید این تقابل فرهنگی به تعامل مبدل گشته است هر چند گستره فروپاشی این شهر تاریخی در پس هجوم ناباورانه گروه به اصطلاح دولت اسلامی (داعش) بسیار گسترده و ماندگار خواهد بود.

کلمات کلیدی:

حلب، سوریه، قلعه حلب، مسجد جامع اموی حلب، ایوبیان، مواجهه تمدنها

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1503799>

